

תפ"ח 7354/02/18 - מדינת ישראל נגד פלונית

בית המשפט המחוזי בחיפה

תפ"ח 7354-02-18 מדינת ישראל נ' פלונית

לפני הרכב השופטים:

כב' השופטת דיאנה סלע [אב"ד] כב' השופט אבי לוי כב' השופט ערן קוטון
המאשימה מדינת ישראל

נגד

הנאשמת

פלונית

גזר דין

1.

חיו של המנוח, ד.ג. ז"ל, יליד 00/00/52, בעל משפחה ואב לילדים, נכה פוליו שסבל מצליעה קשה, קופסא באחת בתאריך 00/00/18 בידי זוגתו הנאשמת, ילידת 1964 - אשר הורשעה לאחר שמיעת ראיות בעבירת רצח בכוונה תחילה, לפי סעיף 300(א) לחוק העונשין, תשל"ז-1977, כנוסחו לפני הרפורמה בעבירות המתה (להלן: חוק העונשין).
בן 66 היה המנוח, עת נגדעו לפתע חיו בבוקרו של יום ראשון אחד, בביתו, שעה שהתארגן לצאת לעבודתו. לפרנס את בני משפחתו, כפי שעשה כל חיו חרף נכותו; הנאשמת דקרה את המנוח שעה שישב על כיסא, כ-פעמים בפניו, בצווארו, בבטנו, בחזהו ובגבו בכוונה לגרום למותו; תחילה דקרה אותו באמצעות סכין לחיתוך ירקות שנטלה לידיה מהמטבח, ובהבחינה כי להבה של זו התעקם עקב הדקירות, ניגשה למטבח, נטלה סכין בשר, שבה אל המנוח והמשיכה לדקרו. הנאשמת לא חדלה ממעשיה, על אף תחנוניו הרבים של המנוח כי תחל ממעשיה ותזמין אמבולנס להצלתו, עד אשר נפל מתבוסס בדמו ונפח את נשמתו.
פרטי האירוע המזעזע והאסון הנורא אשר פקד את המנוח ואת בני משפחותיהם של המנוח והנאשמת, הובאו בהרחבה במסגרת הכרעת הדין המפורטת ולא נחזור עליהם כאן.

2.

על פי מצוות המחוקק בסעיף 300(א) לחוק העונשין - כנוסחו במועד ביצוע העבירה ועובר לתיקון 137 לחוק העונשין (הרפורמה בעבירות המתה) - דינו של הרוצח בכוונה תחילה הוא "מאסר עולם חובה ועונש בלבד...", למעט במקרים חריגים שאינם חלים בענייננו, ועל כן יש לגזור על הנאשמת עונש של מאסר עולם בלבד. עבירת הרצח שביצעה. למעלה מן הצורך יצוין כי הדין החדש אינו בבחינת דין מקל, ומשכך, קיימת חובה להסביר על הנאשמת מאסר עולם גם על פי הדין החדש.
המאשימה עתרה להשית על הנאשמת עונש מאסר עולם, כמתחייב על פי הדין, המשקף את סלידתה מהחברה מהרצח הנורא שבצעה הנאשמת, ואף **ההגנה** הסכימה כי מאסר עולם הוא העונש המתחייב בגין עבירת הרצח בכוונה תחילה, שבה הורשעה הנאשמת, אם כי הודיעה כי הנאשמת חולקת על הרשעתה בעבירה זו.

3.

אשר על כן אנו גוזרים על הנאשמת עונש של מאסר עולם מיום מעצרה, 14/1/18.

נעבור עתה להכרעה המורכבת הניצבת בפנינו בסוגיית הפיצויים לנפגעי העבירה.

נפגעי העבירה

4.

הוגש לפנינו תסקיר מפורט שהכינו המפקחות על אודות נפגעי העבירה, ביחס לחלק מבני משפחותיהם של המנהגים והנאשמת, ובו הובא מקצת סבלם ונזקיהם של נפגעי העבירה אשר באו בפניהם (להלן: התסקיר והמפקחות, בהתאמה רציחתו של המנוח בידי הנאשמת הותירה בני משפחה המומים וכואבים עד בלי די; המנוח והנאשמת נפגשו לאחר ש נשואים בעבר, וחיו ביחד כבני זוג למעלה משלושים שנה; למנוח בן ובת מנישואיו הקודמים, א.נ., היה בן 38 בעת הרצח נשוי וכיום אב לארבעה ילדים, וח.נ. שהייתה בת 35, נשואה וכיום אם לשלושה ילדים; לנאשמת בן אחד מנישוא הקודמים, אשר המנוח גידל כבנו לכל דבר מאז היותו כבן שנה, ד.צ., שהיה כבן 30, רווק במועד הרצח, וכיום הוא נשוי ואב לילדים; א.נ., שהיה כבן 25 במועד הרצח, רווק, והיום הוא נשוי ואב לילדה, ו.נ. שטרם מלאו לו 19 שנים ב הרצח, רווק, שהיה במהלך טירונות בצבא. על אף התהפוכות שעברו בני המשפחה, מדובר במשפחה נורמטיבית, הילדים למדו מקצוע, ועובדים למחייתם.

למנוח מספר אחאים, אך התסקיר מתייחס לאחות אחת צעירה מהמנוח, שהייתה כבת 60 בעת הרצח, גרושה ושלושה ילדים, אשר נכחה בחלק גדול מהדיונים שהתקיימו בהליך הפלילי שהתנהל משך שנים. התסקיר מתאר את השלכות הרצח על חלק מנפגעי העבירה, סבלם ונזקיהם, אך משיקולים של צנעת הפרט ופגיעה בפרטיותם של הנפגעים המרכזיים, בין השאר עקב מערכות היחסים המורכבות בין בני המשפחה, לא יפורטו בגזר הדין. שתי המפקחות על נפגעי עבירה אשר ערכו את התסקיר, התרשמו כי אובדנו הפתאומי והמטלטל של המנוח, הותיר כל נפגעי העבירה המומים ומוכי תדהמה, חוויה המועצמת בין היתר על רקע מערכות היחסים המורכבות, ואופי היחס בין המנוח לבין כל אחד מנפגעי העבירה ומאפייניהם; הפגיעה במנוח ומאפייניה המיוחדים השליכה על הדינמיקה והיחס המשפחתיים, כמערכת.

המפקחות התרשמו מתמונת נזקים חמורה ומורכבת במיוחד, בהתייחסן בנפרד לכל אחד מנפגעי העבירה, למידת זילזול המנוח, ולמידת ההשפעה של הירצחו של המנוח על תחומי חייו השונים. הן ציינו כי רצח המנוח ונסיבותיו הייחודיות והטראגיות, מהווים אירוע דחק קשה וטראומטי עבור בני המשפחה כולה, כאשר המצוקה ותחושת הדחק והטראומה חריפים יותר אצל שני ילדיהם המשותפים של המנוח והנאשמת, ותוצאיהם ניכרים כמעט בכל תחומי החיים השונים של המשפחה, בהיבטים האישיים, התפקודיים, הבינאישיים והרגשיים. המנוח האומלל תואר על ידי ילדיו ואחותו כאדם טוב, אהוב, נדיב ומסור לבני משפחתו, על אף המערכת המשפחתית המורכבת, שתוארה בהרחבה בהכרעת הדין.

כל ילדי המנוח שכלו את אביהם המנוח שנרצח באכזריות וכך גם אחותו ששכלה את אחיה הגדול; אך הילדים המשותפים למנוח ולנאשמת איבדו את שני הוריהם ברגע כואב ומצמית, כאשר אביהם האהוב נעלם מחייהם לעולמי עד, ואיבדו את הנאשמת אמם שוהה מאחורי סורג ובריה, מאז שהסגירה עצמה לאנשי המשטרה, פחות משעה לאחר הרצח. כך גם בן של הנאשמת מנישואיה הראשונים, שהמנוח היה לו כאב לכל דבר ועניין מאז ינקותו, ואף היה אמור להכניסו לחופ כחודשיים לאחר מכן לבקשתו של ד.צ., והיחיד מבין ילדי המנוח והנאשמת שחווה את המראה הנורא של המנוח הדל מתבוסס בדמו. שירות המבחן לא ערך תסקיר לגביו, אך הדברים הוכחו במהלך הדיונים בתיק, ובנסיבות אלה יש לראות בו "מי שנפגע במישרין ממעשה העבירה", לפי סעיף 2 לחוק זכויות נפגעי עבירה, התשס"א-2001, (תיקון מס' 3 הוראת שעה), תשע"ח-2018.

תיקון מס' 13 - הוראת שעה (תיקון) תשפ"ב-2021

טיעוני הצדדים לעניין הפיצוי

5.

המאשימה עתרה להשית על הנאשמת פיצוי לנפגעי העבירה ברף המקסימלי הקבוע בחוק העונשין, בסך של 8,000 ₪, המבטא לטענתה את סלידתה של החברה מהרצח הנורא שבוצע בתיק זה.

ההגנה ביקשה כי בית המשפט יימנע במקרה מיוחד זה מלפסוק פיצויים לנפגעי העבירה, וכי דרך המלך היא הכרה בעניין זה במסגרת הליך אזרחי, בשל ההשלכות המעשיות העשויות להיגרם עקב פסיקת פיצויים, לרבות פגיעה קטנה ובלתי מוצדקת בחלק מנפגעי העבירה; זאת, לטענתה על רקע הליך משפטי המתנהל בין ילדיו של המנוח בקשר לזכויות בדירת הנאשמת והמנוח, העובדה כי שני הילדים המשותפים (א.ג. ונ.ב.), אשר לא היו רשומים כילדיו של המנוח במשך הפנים משלמים את כל החובות שהותירו אחריהם המנוח והנאשמת, כי התוצאה הישירה של פסיקת פיצויים היא פתיחת תיק הוצאה לפועל לשם גבייתם, ועוד. לטענת ההגנה, פסיקת הפיצויים לכל אחד מנפגעי העבירה עשויה להיחשב "התערבות" בסכסוך האזרחי המתנהל בין ילדי המנוח.

לחלופין טענה ההגנה כי בפסיקת הפיצויים יש להתחשב גם בנזק הקשה שנגרם לבנה של הנאשמת מנישואיה הראשונים, אשר המנוח גידל אותו והיה לו כאב.

6.

לאחר שבחנו את טיעוני הצדדים אנו רואים לפסוק פיצוי מקסימלי לנפגעי העבירה, כפי שנקבע בסעיף לחוק העונשין, בשל הכאב והסבל שנגרם להם בגין רציחתו של המנוח.

בראשית הדברים יובהר, כפי שגם הובהר לסנגור במעמד הטיעונים לעונש, כי אין כל רלוונטיות לסכסוך האזרחי המתנהל בין ילדיו של המנוח, לבין חובתה של הנאשמת לפצות את נפגעי הרצח האזרחי והנורא שביצעה במנוח הפיצויים לנפגעי העבירה ייפסקו על פי שיקול דעתו של בית משפט זה- ללא כל קשר לסכסוך זה או אחר המתנהל בין בני המשפחה, שאין ערוך לסבלם - בין היתר בהתאם לזיקה של כל אחד מנפגעי העבירה למנוח למידת התלות של מי מהם בו, למידת הנזק שנגרם להם, ועוד. כפי שצינו בצדק באי כוח הצדדים, אין סכום כסף בעולם העשוי "להשיב את המצב לקדמותו", ולשקף את נזקיהם וסבלותיהם הנוראיים שנגרמו בפועל לנפגעי העבירה, בין אם פורטו בתסקיר נפגעי העבירה ובין אם לאו, בגין מותו הטרגי של המנוח. אין צריך לאמר כי בהטלת הסכום המרבי הקבוע בסעיף 77 לחוק העונשין כדי לפצותם כראוי על אובדנם ולשקף את הנזק שנגרמו להם בפועל. (על תכליתו של הפיצוי בהליך הפלילי ראו בהרחבה דנ"פ 5625/16 **מדינת ישראל** **טווק** (13/9/17), מפי כב' הש' רובינשטיין).

קטונו מלאמוד ולכמת את סבלם של בני המשפחה בהליך זה; הטראומה הקשה, הסבל והכאב הנורא של ילדיו הגדולים של המנוח א.ג. ונ.ב., וכן של אחותו ש.ג. וכל בני משפחתו, שלא צוינו בתסקיר, סבל שילווה אותם כל ימי חייהם; כך סבלו של ד.צ. שהמנוח היה לו כאב לכל דבר ועניין, ואף היה אמור להובילו לחופתו סמוך לרצח, ואשר חזה ב"זווער במילותיו, משראה את האדם שהיה לו כאב מוטל על הארץ, דקור בשלולית של דם, ללא רוח חיים. גם האחות ש.ג. תיארה את סבלה המתמשך וקשייה בגין האופן שבו שכלה את אחיה הגדול, כמתואר בתסקיר.

דא עקא שלא ניתן שלא להתרשם - הן מתסקיר נפגעי העבירה והן משמיעת בני המשפחה שהיו כולם עדים בתיק - הנפגעים המרכזיים והמידתיים כתוצאה מהאסון הנורא היו והנם ילדיהם המשותפים של המנוח והנאשמת, הצעירים שבחבורה, שחיו עמם עד יום הרצח, והיו סמוכים על שולחנם; המפקחות התייחסו לתמונת הנזק הקשה של השניים שנאלצים להתמודד לבדם עם מציאות חייהם הקשה, המזעזעת והמטלטלת, משחוו אובדן כפול של שני הוריהם בבת אחת; זאת, מעבר לכך שלא היו רשומים בתעודת הזהות של המנוח כילדיו, ונאלצו לעבור בדיקת אבהות לאחר הרצח כדי להוכיח את זהותם, ואף לקבל ייצוג כנפגעי עבירה. האסון הפתאומי, הטראומה הקשה, הסבל והכאב הנורא שנגרם להם בגין הירצחו של אביהם המנוח בידי אמם הנאשמת, הטיל אותם לסיוט מתמשך, הפך את עולמם, הותיר אותם

רק ללא הורים אלא גם שסועים וקרועים בנפשמ, שבורים, חסרי אונים וחסרי ישע, בודדים - נוכח הניתוק שהיה מ חלקם כל חייהם, והחמיר משאיבדו גם את הקשר לא.נ. בנו של המנוח - אבודים ונעדרי כל הגנה ותמיכה הורית, כא גם הדירה שבה חיו התרוקנה באחת, הן פיזית והן ממושג הבית. השניים עברו תהפוכות כתוצאה מנסיבות נוספות שאין המקום לפרטן, מעבר לכך שאף שילמו את חובותיהם של הוריהם לגורמים שונים; בסופו של יום חזרו השניים להתגורר בדירת הוריהם, כאשר הצעיר מתגורר בה דרך קבע, ואחיו - אשר נישא בינתיים - מתגורר בה לסירוגין כדי לתמוך באחיו כל בני המשפחה נזקקו לטיפול נפשי בעקבות הטראומה שעברו, וחלקם מתמיד בו עד עצם היום הזה, כולם ללא נחמ לא נעלם מעינינו מצבה הכלכלית של הנאשמת, הנעדרת נכסים פרט לדירת עמידר שבה התגוררה כל השנים בנה הבכור ד.צ. ואותה רכשה מספר שנים לפני הרצח בעזרתו ובעזרת המנוח, מכוח היותה זכאית לכך (כעו מהראיות שהובאו לפנינו), אך נפסק לא אחת כי יכולתה הכלכלית של הנאשמת או העדר היכולת כמשת בטענות בא כוחה, אינם מהווים שיקול מכריע בפסיקת פיצויים לפי סעיף 77 לחוק העונשין ובקביעת שיעורם, יש מקום להשית פיצוי על מי שהורשע ברצח ונדון למאסר עולם (לעניין זה ראו גם ע"פ 4919/14 שמי אזוראי נ' מ"י (6/3/17), מפי כב' הש' עמית; ע"פ 4200/13 פלוני נ' מ"י (21/8/13) מפי כב' הש' רובינשט ע"פ 6385/11 בניטה נ' מ"י (3/12/12), מפי כב' הש' נאור (כתוארה דאז); ע"פ 2196/10 אגבריה נ' מ"י (8/3/12), מפי כב' הש' רובינשטין; ע"פ 2418/17 קוטינה נ' מ"י ואח' (25/10/18), מפי כב' הש' שט ועוד).

7.

נוכח כל האמור לעי, ובתסקיר נפגעי העבירה, אנו מחייבים את הנאשמת לפצות את נפגעי עבירה בסכום המקסימלי שנקבע בחוק, בסך 258,000 ₪, אשר יחולק כדלהלן:

א. לבנים א.נ. ו- נ.נ. - 85,000 ₪ כל אחד.

ב. לבן א.נ., לבת ח.נ. ול- ד.צ. - 28,000 ₪ כל אחד.

ג. לאחות ש.נ. - 4,000 ₪.

יודגש כי הסכומים שנפסקו - בהתחשב בסכום הפיצוי המקסימלי שנקבע בחוק העונשין - אינם משקפים את נזקי וסבלם של כל אחד מנפגעי העבירה, והם בבחינת פיצוי ראשוני בלבד.

8.

גזר הדין ניתן לפרסום, למעט שמותיהם של המנוח, הנאשמת ובני משפחותיהם, כפי שנקבע בהחלטה שנית על ידינו ביום 4/10/22 לגבי הכרעת הדין; זאת, כדי לאפשר לילדי המנוח והנאשמת לשקם את חייהם בא מגוריהם, אם יבחרו בכך, מבלי שיהא עליהם לשאת אות קין כל ימיהם בשל האסון שפקד אותם על לא ע בכפם.

מי ייתן וסיום ההליך המשפטי יביא מזור כלשהו לכאבם העצום של קורבנות העבירה, והם יוכלו החל מע למקד כוחם בשיקומם העצמי והמשפחתי.

זכות ערעור בתוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, כ"ד טבת תשפ"ג, 17 ינואר 2023, במעמד ב"כ הצדדים והנאשמת

ע. קוטון, שופט

א. לוי, שופט

ד. סלע, סגנית הנשיא
[אב"ד]